

**Projekt pn. „Europejskie umiejętności pracowników pomocy społecznej”
w ramach programu Erasmus+ Mobilność edukacyjna jednostek Mobilność kadry zajmującej
się edukacją dorosłych.**

Wstęp

PCPR w Płońsku w okresie od 01.10.2020r. do 30.06.2023r. realizowało projekt pn. „Europejskie umiejętności pracowników pomocy społecznej” w ramach programu Erasmus+ Mobilność edukacyjna jednostek Mobilność kadry zajmującej się edukacją dorosłych.

Osiągnięto założone cele poprzez poprawę kompetencji i umiejętności kadry. Podniesione zostały kompetencje zawodowe i językowe pracowników, co umożliwi realizację powierzanych, bieżących i przyszłych obowiązków zawodowych oraz podniesione zostały kompetencje społeczne poprzez podnoszenie kwalifikacji, zdobycie wiedzy i doświadczenia a także poznanie nowej kultury i środowiska międzynarodowego, które uczy otwartości i przełamuje bariery w nawiązywaniu kontaktu w języku obcym. potrzebnych do polepszenia jakości świadczonej pracy oraz rozwój współpracy międzynarodowej w obszarze pomocy społecznej. Dzięki tym umiejętnościom organizacja podniosła jakość świadczonych usług.

Pracownicy PCPR podnieśli swoje kompetencje językowe i mieli okazję brać udział w europejskich programach na rzecz wymiany doświadczeń i szkolenia. Dzięki poprawie znajomości języka angielskiego pracownicy nabyli kompetencje językowe co pozwoliło im na wykorzystanie tych możliwości podczas mobilności zagranicznych.

Malta

Pracownicy PCPR w Płońsku uczestniczyli w kursie języka angielskiego, który odbył się na Malcie w szkole językowej EF International Language Schools na Malcie. Uczestnikami kursu językowego było 10 pracowników PCPR w Płońsku zrekrutowanych w oparciu o regulamin rekrutacyjny. Mobilność odbyła się w dwóch grupach: I grupa liczyła 6 osób (6 K) w terminie od 16.10.2022r. do 29.10.2022r., II grupa liczyła 4 osoby (3M, 1K) w terminie od 27.11.2022 do 10.12.2022r. Podczas mobilności zagranicznej uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę odnośnie znajomości języka angielskiego oraz podnieśli poziom znajomości języka i uzyskali certyfikaty ukończenia kursu językowego. Ponadto podczas dwutygodniowego kursu językowego poznali kulturę kraju oraz nawiązali kontakty z innymi uczestnikami kursu.

Hiszpania

Pierwsze szkolenie job shadowing odbyło się w Hiszpani (Valencja i Malaga) w organizacji Universal Mobility, z którą była podpisana umowa na realizację szkolenia w dwóch grupach dla 10 osób. I grupa 5 osób (4 M, 1 K) uczestniczyła w szkoleniu od dnia 24.02.2023r. do dnia 03.03.2023r. II grupa 5 osób (5K) uczestniczyła w szkoleniu od dnia 05.03.2023r. do 12.03.2023r. Podczas szkolenia uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę na temat pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz pomocy dla rodzin zastępczych. Po ukończeniu szkolenia uczestnicy uzyskali certyfikat.

Podczas jobshadowingu pracownicy PCPR w Płońsku mieli możliwość obserwacji pracy i poznali zagadnienia związane z opieką nad osobami z niepełnosprawnościami, opieką nad osobami starszymi oraz rodzinami zastępczymi. Poniżej krótkie informacje:

W Hiszpanii działa tzw. sieć opieki dla dorosłych z niepełnosprawnością fizyczną, intelektualną i sensoryczną składa się z różnego rodzaju zasobów, które dostosowują się do różnych potrzeb użytkowników. W indywidualnym programie opieki, który określany jest przy udziale osoby z niepełnosprawnością, specjaliści dysponując specjalistycznymi urządzeniami wspierającymi, zapobiegają, wykrywają i reagują na sytuacje, w których osoby z niepełnosprawnością intelektualną są szczególnie bezbronne ze względu na trudności w komunikowaniu się i interpretowaniu tego, co im się przydarza. Społeczne centra usług socjalnych oferują informacje, oceny, wytyczne i porady dotyczące usług socjalnych, umożliwiające godzenia życia rodzinnego, zawodowego i społecznego dla rodzin opiekujących się osobami z niepełnosprawnością intelektualną i poważnymi zaburzeniami zachowania, które 365 dni w roku opiekują się swoimi bliskimi, zapewniając wsparcie i spędzanie czasu wolnego. Osoba z niepełnosprawnością ma legitymację uznającą stopień niepełnosprawności. Jest to wiarygodne zaświadczenie o uznaniu stopnia niepełnosprawności jej posiadacza i dokument potwierdzający ten stan.

Osobom z niepełnosprawnościami przyznawana jest karta parkingowa pojazdu, które ze względu na swój stan zdrowia mają ograniczoną zdolność poruszania się, co utrudnia im korzystanie z transportu publicznego.

W ostatnich latach Program Seniorzy stał się **jednym z priorytetowych obszarów Hiszpańskiego Czerwonego Krzyża w Andaluzji**. Celem różnych realizowanych działań **jest poprawa jakości życia osób starszych, opóźnianie sytuacji uzależnienia i zachęcanie ich do jak najdłuższego pozostawania w swoim zwykłym środowisku**. W programie znajduje się 8 projektów, które odpowiadają głównie obszarom Zdrowia, Partycypacji i Bezpieczeństwa Osób Starszych: **Uzupełniająca Pomoc Domowa, Zdrowe Starzenie się, Teleopieka Domowa, Teleopieka Mobilna, Lokalizacja Osób z Zaburzeniami Poznawczymi, Centrum Dienne, Wzmacnianie Kompetencji Technologicznych i Tymczasowe wsparcie dla rodzin z osobami na utrzymaniu**, skierowane do opiekunów.

W Hiszpanii w ramach opieki nad osobami starszymi funkcjonuje Telefon Pomocy Osób Starszych, jest to bezpłatna usługa zarządzana przez Ministerstwo Równości, Polityki Społecznej i Pojednania, za pośrednictwem Generalnej Dyrekcji ds. Osób Starszych i Rent Nieskładkowych, w ramach polityk promujących autonomię osobistą i zapobiegania możliwym sytuacjom ryzyka, na które starsze osoby w Andaluzji mogą uciepnieć. Głównym celem tej usługi jest wykrywanie ewentualnych sytuacji zagrożenia przemocą wobec osób starszych, zarówno w sferze rodzinnej, społecznej, jak i instytucjonalnej, oraz ustanawianie niezbędnych mechanizmów interwencyjnych,

dostarczając także konkretnych informacji o zasobach społecznościowych potrzebnych użytkownikowi.

Europejskim liderem w opiece nad osobami starszymi są ośrodki ORPEA specjalizujące się w opiece nad osobami starszymi i niesamodzielnymi. Od ponad 30 ORPEA posiada domy, ośrodki dzienne, specjalistyczne ośrodki rehabilitacyjne i apartamenty z usługami, a także usługi specjalistyczne dzięki oddziałom opieki dla osób z demencją, chorobą Alzheimera, psychogeriatrici lub osób niesamodzielnymi, zapewniając w ten sposób ochronę i leczenie potrzeb każdej osoby starszej. W Domu opieki w Benalmádena są 134 miejsca, pensjonariusze mogą przebywać w pokojach jednoosobowych, dwuosobowych lub apartamentach.

W Hiszpanii rodzinna piecza zastępcza, zapewnia nieletnim bezpieczne, pełne miłości i stabilne środowisko, zapewniając im wsparcie emocjonalne, edukację, opiekę medyczną i wszystkie podstawowe potrzeby dla ich wszechstronnego rozwoju w zależności od czasu jej trwania i celów, może przyjmować następujące formy:

1. Tymczasowa rodzinna piecza zastępcza.
2. Stała rodzinna piecza zastępcza.
3. Opieka specjalistyczna lub profesjonalna.
4. Doraźna rodzinna piecza zastępcza.

PORTUGALIA

Drugie szkolenie job shadowing odbyło się w Portugalii (Porto) w organizacji Intercultural Association Mobility Friends Rua Loteamento do Jardim, z którą była podpisana umowa na zorganizowanie szkolenia job shadowing w dwóch grupach dla 10 osób. I grupa 5 osób (3 M, 2K) uczestniczyła w szkoleniu od dnia 27.03.2023r. do 03.04.2023r. II grupa 5 osób (5K) uczestniczyła w szkoleniu od dnia 14.04.2023r. do dnia 21.04.2023r. Z uczestnikami mobilności zagranicznych job shadowing.

Podczas szkolenia uczestnicy poszerzyli wiedzę na temat pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz pomocy dla rodzin zastępczych. Po ukończeniu szkolenia uczestnicy uzyskali certyfikat. Poniżej krótkie informacje:

W Portugalii osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma przeszkodami. Chociaż w ostatnich latach nastąpiły pewne zmiany mające na celu poprawę życia

tych osób niepełnosprawnych. Mimo tych zmian w Portugalii około 11% mieszkańców ma jakiś rodzaj ograniczeń fizycznych, intelektualnych lub sensorycznych, które uniemożliwiają im uczestnictwo w różnych wymiarach życia i obywatelstwie na równych warunkach z innymi. Dla osób ze stopniem niepełnosprawności równym lub większym niż 60%, stwierdzonym przez AMIM, zgodnie z Krajową Tabelą Niepełnosprawności, portugalskie ustawodawstwo ustanawia kilka świadczeń, spośród których wyróżniają się następujące:

- przyznanie świadczenia z tytułu włączenia społecznego;
- zaświadczenie lekarskie o niepełnosprawności wielofunkcyjnej jest oficjalnym dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność danej osoby po ocenie przez komisję lekarską przeprowadzoną w ramach kompetencji Regionalnej Administracji Zdrowia;
- ochrona socjalna i świadczenia socjalne, w tym przyznawanie specjalnych odsetek od kredytów bankowych, wpływ na umowy najmu, zniżki na zakup niektórych usług transportowych, rozrywkowych i innych, przyznawanie kart parkingowych;
- korzyści podatkowe, takie jak zwolnienie z podatku samochodowego przy zakupie samochodu;
- stypendia w szkolnictwie wyższym;
- pomoc osobista w ramach Modelu Wsparcia Niezależnego Życia;
- zwolnienie z opłat za korzystanie z Narodowego Funduszu Zdrowia – SNS.

W Portugalii działa zintegrowany i przekrojowy system reagowania na potrzeby osób niepełnosprawnych lub czasowej niezdolności do pracy SAPA, którego celem jest kompensowanie i łagodzenie ograniczeń aktywności i uczestnictwa wynikających z niepełnosprawności lub czasowej niezdolności do pracy. SAPA skierowana jest do wszystkich osób niepełnosprawnych, nawet tymczasowych, które wymagają produktów wsparcia lub które borykają się ze specyficznymi trudnościami.

W Portugalii dostępne są plaże, które zostały wyróżnione nagrodą „Dostępna plaża, plaża dla wszystkich”. Zapewniają one warunki umożliwiające powszechne korzystanie, bez względu na ograniczenia wiekowe oraz trudności w poruszaniu się. Asystent Osobisty to osoba, która pomaga osobie niepełnosprawnej w prowadzeniu samodzielnego życia, wspierając ją w wykonywaniu czynności, których ze względu na ograniczenia wynikające z interakcji z warunkami otoczenia nie jest ona w stanie samodzielnie wykonywać.

Poniżej 10 głównych praw osób niepełnosprawnych w życiu codziennym

1 - Dostęp do specjalistycznych informacji o prawach, świadczeniach i obowiązkach

Obywatele niepełnosprawni i ich rodziny mają prawo dostępu do specjalistycznych informacji na temat ich aktualnych praw i świadczeń.

2 - Prawo do pierwszeństwa usługi

Osoby ze stopniem niepełnosprawności równym lub większym niż 60%, o ile zostało to udowodnione przez AMIM, **mają prawo do pierwszeństwa w ramach usług opieki stacjonarnej, publicznej lub prywatnej.**

3 - Prawo do składania skarg i zażaleń w związku z dyskryminacją

Podobnie jak każdy obywatel, osoba niepełnosprawna ma prawo złożyć skargę w Księdze Reklamacji, nawet jeśli nie ma możliwości napisania skargi.

4 - Prawo do osoby dorosłej pod opieką

Reżim ten, przewidziany w ustawie nr 49/2018 z dnia 14 sierpnia, **umożliwia osobie niepełnosprawnej, która z tego powodu nie może zajmować się bardziej skomplikowanymi sprawami, dochodzenie swoich praw i woli za pośrednictwem innej wyznaczonej osoby.**

5 - Prawo do systemu przydziału produktów wsparcia

System przydziału produktów wsparcia ma na celu kompensowanie i łagodzenie ograniczeń aktywności osób niepełnosprawnych lub czasowej niezdolności do pracy poprzez:

- **Bezpłatny i powszechny przydział produktów wspomagających:** produkty, instrumenty, sprzęt lub systemy techniczne używane przez osoby niepełnosprawne w celu zapobiegania, kompensowania, łagodzenia lub neutralizowania ograniczeń funkcjonalnych lub uczestnictwa.
- Zarządzanie przydziałem i uproszczeniem procedur wymaganych przez podmioty;
- **Uproszczone finansowanie produktów wsparcia:** Listę produktów wsparcia, które można dofinansować można znaleźć w Rozporządzeniu nr 7196/2016.

6. - Prawo do monitorowania i wsparcia w obszarze edukacji i szkoleń

Edukacja włączająca jest prawem wszystkich dzieci niepełnosprawnych. Ma to na celu reakcję na tworzenie warunków, aby wszystkie dzieci miały możliwość uczenia się na wysokim poziomie, a także aktywnego uczestnictwa w społeczności szkolnej.

W Portugalii, jedna czwarta populacji kraju to osoby starsze. Oznacza to, że na 100 młodych ludzi przypadają 182 osoby starsze. Portugalski kraj jest dobrze znany z dużej populacji osób starszych, dlatego też domy opieki są w Portugalii bardzo powszechne. Domy w Portugalii to instytucje, które działają oferując pobyt czasowy lub stały osobom starszym, a nawet dorosłym osobom niepełnosprawnym, które nie mają wsparcia ze strony rodziny. Istnieją domy od małych do dużych, od najbardziej podstawowych do najbardziej luksusowych i oferujących najróżniejsze rodzaje pomocy i zajęć rekreacyjnych. Oczywiście zakres usług różni się w zależności od domu, ale

wszystkie mają wspólne podstawowe usługi sprzątanania, całodobowej opieki, wyżywienia, mebli i konserwacji. Praca w takim domu jest bardzo męcząca, wymaga dużego wysiłku fizycznego, wymaga także odpowiedniego przygotowania psychicznego, ponieważ trzeba radzić sobie z przywiązaniem, śmiercią, rodziną, wykształconymi, źle wychowanymi, ksenofobicznymi, rasistowskimi, kochającymi, potrzebującymi osobami starszymi.

W Portugalii funkcjonuje projekt Rodzinnej Opieki Zastępczej, który daje dzieciom możliwość dorastania w środowisku rodzinnym do czasu adopcji lub powrotu do rodziny biologicznej. Portugalia jest jednym z krajów, w których najmniej dzieci objętych opieką państwa przebywa w rodzinach zastępczych. Z ogólnej liczby 6369 dzieci znajdujących się pod opieką państwa, tylko 278 znajduje się w rodzinach zastępczych, na 211 rodzin.

Włochy - Sycylia

Trzecie szkolenie job shadowing odbyło się we Włoszech (Palermo) w organizacji zagranicznej A.V.O.F.I.D Societa Cooperativa Impresa Sociale, z która była podpisana umowa o współpracy pomiędzy organizacją wysyłającą a instytucją przyjmującą w celu realizacji projektu Erasmus +. I grupa 4 osoby (4K) uczestniczyli w szkoleniu w dniach od 12.06.2023r. do 19.06.2023r. II grupa 5 osób (3 M, 2K) uczestniczyli w szkoleniu w dniach od 19.06.2023r. do 26.06.2023r. Z uczestnikami mobilności zagranicznych job shadowing a organizacją wysyłającą została podpisana umowa w ramach programu Erasmus+. Podczas szkolenia uczestnicy poszerzyli wiedzę na temat pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz pomocy dla rodzin zastępczych. Po ukończeniu szkolenia uczestnicy uzyskali certyfikat.

Podczas jobshadowingu pracownicy PCPR w Płońsku mieli możliwość obserwacji pracy i poznali zagadnienia związane z opieką nad osobami z niepełnosprawnościami, opieką nad osobami starszymi oraz rodzinami zastępczymi. Poniżej krótkie informacje:

Na Sycylii jest ogółem 12 171 osób niepełnosprawnych w bardzo poważnym stopniu, którym wypłacono zasiłek opiekuńczy. Na Sycylii istnieje „zasiłek opiekuńczy” dla osób niepełnosprawnych, ustanowiony w 2017 r. w celu zrekompensowania braków w usługach socjalnych, zdrowotnych i socjalnych. Obecnie dla osób niepełnosprawnych dostępne są różne pomoce i świadczenia, które w niektórych przypadkach przekładają się na ulgi podatkowe na wydatki ogólne i celowe, premię za prąd, przerwy na wydatki na interwencje eliminujące bariery architektoniczne, 4% ulgę VAT na zakup samochodu dla osób niepełnosprawnych osób, Karta Inwalidztwa i premia tarczycowa. Zapewniając informacje, pomoc i wysłuchanie osób doświadczających problemów związanych z niepełnosprawnością uruchomiona została bezpośrednia linia telefoniczna. Ta nowa usługa skierowana jest do wszystkich osób niepełnosprawnych, ich rodzin oraz stowarzyszeń działających na tym obszarze. Ta specjalna „Infolinia” dostępna pięć dni w tygodniu.

We Włoszech odsetek osób powyżej 65. roku życia to głównie osoby starsze i wymagają szczególnej pomocy i opieki. Osoby starsze mają zapewnioną Zintegrowaną Opiekę Domową, która jest formą pomocy mającą na celu zaspokojenie potrzeb osób starszych, ale także osób niepełnosprawnych i chorych na choroby przewlekłe zwyrodnieniowe w fazie ustabilizowanej, niesamodzielną częściowo, całkowicie, przejściowo lub trwale, potrzebujące ciągłej pomocy, która może obejmować interwencje wyłącznie socjalne (sprzątanie mieszkania, wysyłanie gorących posiłków, załatwianie procedur administracyjnych) po interwencji społeczno-zdrowotne (wsparcie psychologiczne, zajęcia rehabilitacyjne, pomoc pielęgniarska, interwencje podologiczne itp.). Celem takiej formy pomocy jest umożliwienie pacjentowi jak najdłuższego pozostania w zaciszu własnego domu, a co za tym idzie znaczne ograniczenie kosztów niepotrzebnych hospitalizacji. Na Sycylii jest pierwsza krajowa sieć opieki domowej, wraz z rodzinami włoskimi od trzydziestu lat – aktywuje spersonalizowane usługi wsparcia, aby zaspokoić potrzeby osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Opiekę nad rodziną we Włoszech reguluje ustawa 184/1983 z późniejszymi zmianami.

Rodzaje pieczy zastępczej:

- w pełnym wymiarze czasu pracy, gdy małoletni zamieszkuje w rodzinie zastępczej i przebywa w jej domu co najmniej pięć dni w tygodniu;

- w niepełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli małoletni przebywa w rodzinie zastępczej tylko niektóre okresy, ale powtarzają się w czasie (np. w czasie wakacji lub weekendów) lub tylko część dnia;
- w ciągu dnia, jeżeli małoletni przebywa w rodzinie zastępczej jedynie przez kilka dni i nie nocuje.

Region Sycylii przedstawił wytyczne w sprawie kryteriów organizacyjnych tworzenia rodzinnej pieczy zastępczej pod nazwą „Centro Foster”, aby w ramach kryteriów i metod realizacji pieczy zastępczej zachęcać do jednorodności zachowań placówek pieczy zastępczej i zagwarantować standard jakości dostosowany do złożoności interwencji.

Na Sycylii 541 rodzin zdecydowało się przyjąć dziecko przeznaczone do życia we wspólnocie dla nieletnich. W ubiegłym roku funkcjonowało 1396 rodzinnych domów zastępczych dla osób, rodzin i krewnych do czwartego stopnia nieletnich, którzy z jakichś powodów nie mogli już pozostać w rodzinie pochodzenia. Spośród nich 541 miało charakter heterorodzinny, tj. pozostawał poza kontekstem rodzinnym. We Włoszech jest 28 tysięcy nieletnich spoza rodziny, z czego 13 555 przebywa w pieczy zastępczej u poszczególnych osób, rodzin i krewnych. Program pieczy zastępczej właśnie skończył 40 lat i chce się zaangażować, aby lepiej odpowiadać na potrzeby współczesnych dzieci. 14 053 z nich umieszczono w placówkach stacjonarnych, a 13 555 w pieczy zastępczej z pojedynczymi osobami, rodzinami i krewnymi. Spośród nich 57% przebywa w pieczy zastępczej innej rodziny, a 43% w pieczy zastępczej z bliskimi: w 2019 r. po raz pierwszy doszło do wyprzedzenia, historycznie rzecz biorąc, piecze zastępcze z bliskimi zawsze stanowiły większość. Cudzoziemcy stanowią 20,5% dzieci w pieczy zastępczej – co piąte.